

V Bruseli 8. júna 2020
(OR. en)

8420/20

ECOFIN 420
UEM 185
SOC 347
EMPL 266
COMPET 222
ENV 288
EDUC 207
RECH 187
ENER 159
JAI 419
FSTR 77
REGIO 108
GENDER 57
ANTIDISCRIM 50

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov
Č. dok. Kom.:	ST 8172/20 - COM(2020) 501 final
Predmet:	Odporúčanie na ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2020 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2020

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady v znení, ktoré revidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady a ktoré vychádza z návrhu Komisie COM(2020) 501 final.

ODPORÚČANIE RADY

Z ...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2020 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2020

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Komisia 17. decembra 2019 prijala ročnú stratégiu udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2020. Náležite pri tom zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv, ktorý vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017. Komisia 17. decembra 2019 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011² aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Belgicko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky v eurozóne.
- (2) Správa o Belgicku na rok 2020 bola uverejnená 26. februára 2020. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Belgicko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 9. júla 2019³ (odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2019), následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch a pokrok Belgicka pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020.
- (3) Svetová zdravotnícka organizácia 11. marca 2020 oficiálne vyhlásila vypuknutie nákazy COVID-19 za globálnu pandémiu. Táto pandémia predstavuje pre občanov, spoločnosti a ekonomiky závažné ohrozenie verejného zdravia. Vyvíja výrazný tlak na verejné systémy zdravotnej starostlivosti, narúša globálne dodávateľské reťazce, vyvoláva volatilitu na finančných trhoch, spôsobuje otrasy v oblasti spotrebiteľského dopytu a negatívne vplyva na rôzne odvetvia hospodárstva. Ohrozuje pracovné miesta, príjmy ľudí, ako aj podnikanie spoločností. Spôsobila zásadný hospodársky otras, ktorý má v Únii už teraz závažné dôsledky. Komisia prijala 13. marca 2020 oznámenie, v ktorom vyzvala na koordinovanú ekonomickú reakciu na krízu, pričom táto reakcia by mala zahŕňať všetkých aktérov na vnútroštátnej úrovni i na úrovni Únie.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh, (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ Ú. v. EÚ C 301, 5.9.2019, s. 1.

- (4) Niekoľko členských štátov vyhlásilo výnimočný stav alebo zaviedlo núdzové opatrenia. Všetky núdzové opatrenia by mali byť striktne primerané, nevyhnutné, časovo obmedzené a v súlade s európskymi a medzinárodnými normami. Mali by podliehať demokratickému dohľadu a nezávislému súdnemu preskúmaniu.
- (5) Komisia prijala 20. marca 2020 oznámenie o aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu. Všeobecnou únikovou doložkou stanovenou v článku 5 ods. 1, článku 6 ods. 3, článku 9 ods. 1 a článku 10 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1466/97 a v článku 3 ods. 5 a článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97⁴ sa uľahčuje koordinácia rozpočtových politík v obdobiach prudkého hospodárskeho poklesu. Komisia vo svojom oznámení z 20. marca 2020 vyjadrila názor, že vzhľadom na očakávaný prudký hospodársky pokles v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 boli podmienky na aktiváciu všeobecnej únikovej doložky splnené, a požiadala Radu, aby tento záver schválila. Ministri financií členských štátov vyjadrili 23. marca 2020 súhlas s názorom Komisie. Zhodli sa na tom, že prudký hospodársky pokles si vyžaduje rozhodnú, ambicióznu a koordinovanú reakciu. Aktivácia všeobecnej únikovej doložky umožňuje dočasný odklon od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa za predpokladu, že to neohrozí fiškálnu udržateľnosť zo strednodobého hľadiska. Pokiaľ ide o nápravnú časť paktu, Rada môže na základe odporúčania Komisie takisto rozhodnúť, že prijme revidovanú fiškálnu trajektóriu. Všeobecnou únikovou doložkou sa nepozastavujú postupy Paktu stability a rastu. Členským štátom to umožňuje odchyliť sa od rozpočtových požiadaviek, ktoré by sa za bežných okolností uplatňovali, zatiaľ čo Komisii a Rade to umožňuje uskutočniť potrebné opatrenia koordinácie politík v rámci paktu.

⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlňovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (6) V záujme obmedzenia a kontroly šírenia pandémie ochorenia COVID-19, posilnenia odolnosti vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti a zmiernenia sociálno-ekonomických následkov pandémie prostredníctvom podporných opatrení pre podniky a domácnosti, ako aj v záujme zabezpečenia primeraných zdravotných a bezpečnostných podmienok na pracovisku s cieľom obnoviť hospodársku činnosť treba ďalej konať. Únia by mala na podporu úsilia členských štátov v týchto oblastiach v plnej miere využiť rozličné nástroje, ktoré má k dispozícii. Členské štáty a Únia by zároveň mali spolupracovať na príprave opatrení, ktoré sú potrebné na návrat k normálnemu fungovaniu našich spoločností a hospodárstiev a k udržateľnému rastu, pričom tieto opatrenia by mali okrem iného zahŕňať zelenú a digitálnu transformáciu a mali by vychádzať z ponaučení z tejto krízy.
- (7) Kríza spôsobená ochorením COVID-19 poukázala na flexibilitu, ktorú ponúka vnútorný trh v oblasti prispôsobenia sa mimoriadnym situáciám. Na to, aby bolo možné zabezpečiť rýchly a hladký prechod do fázy oživenia a voľný pohyb tovaru, služieb a pracovníkov, by sa však mimoriadne opatrenia, ktoré bránia normálnemu fungovaniu vnútorného trhu, mali odstrániť hneď, ako prestanú byť nevyhnutné. Súčasná kríza poukázala na potrebu plánov pripravenosti na krízu v sektore zdravotníctva. Medzi kľúčové prvky na vypracovanie širších plánov pripravenosti na krízu patria zlepšené stratégie nákupov, diverzifikované dodávateľské reťazce a strategické rezervy základných potrieb.

- (8) Zákondarca Únie už zmenil príslušné legislatívne rámce prostredníctvom nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460⁵ a (EÚ) 2020/558⁶, aby umožnil členským štátom mobilizovať všetky nevyužívané zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov na riešenie mimoriadnych účinkov pandémie ochorenia COVID-19. Uvedenými zmenami sa zabezpečí dodatočná flexibilita i zjednodušené a racionalizované postupy. V snahe zmierniť tlaky v oblasti peňažných tokov môžu členské štáty v účtovnom roku 2020 – 2021 zároveň využiť 100-percentnú mieru spolufinancovania z rozpočtu Únie. Belgicko sa nabáda, aby uvedené možnosti v plnej miere využilo na pomoc najviac zasiahnutým jednotlivcom a odvetviam.
- (9) Sociálno-ekonomické dôsledky pandémie COVID-19 sa vzhľadom na odlišné modely špecializácie v jednotlivých belgických regiónoch pravdepodobne prejavujú nerovnomerne. S tým súvisí značné riziko, že v Belgicku dôjde k prehlbovaniu regionálnych aj vnútroregionálnych rozdielov. V kombinácii s rizikom dočasného prerušenia procesu konvergencie medzi jednotlivými členskými štátmi si súčasná situácia vyžaduje cieleú reakciu v oblasti príslušnej politiky.
- (10) Belgicko predložilo 30. apríla 2020 svoj národný program reforiem na rok 2020 a svoj program stability na rok 2020. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (11) Na Belgicko sa v súčasnosti vzťahuje preventívna časť Paktu stability a rastu a dlhové pravidlo.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 z 30. marca 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 (Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus) (Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 5).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/558 z 23. apríla 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 a (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19, (Ú. v. EÚ L 130, 24.4.2020, s.1).

- (12) Rada 13. júla 2018 odporučila Belgicku, aby zabezpečilo, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov⁷ v roku 2019 neprekročí 1,8 %, čo zodpovedá ročnej štrukturálnej úprave vo výške 0,6 % hrubého domáceho produktu (HDP). Keďže Belgicko na základe posúdenia splňa podmienky pre požadovanú dočasnú odchýlku 0,5 % HDP na základe doložky o štrukturálnych reformách, požadovaná štrukturálna úprava na rok 2019 sa znížila na 0,1 % HDP, čo zodpovedá tomu, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2019 neprekročí 2,8 %. V celkovom hodnotení Komisie sa potvrdila značná odchýlka od odporúčaného postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2019, ako aj v rokoch 2018 a 2019 posudzovaných spolu. Je to závažný faktor v správe Komisie vypracovanej v súlade s článkom 126 ods. 3 zmluvy, v ktorej sa posudzuje, či Belgicko v roku 2019 dodržalo dlhové kritérium.
- (13) Federálna vláda vo svojom programe stability na rok 2020 plánuje zhoršenie celkového salda z deficitu vo výške 1,9 % HDP v roku 2019 na deficit vo výške 7,5 % HDP v roku 2020. Po tom, ako pomer verejného dlhu k HDP v roku 2019 klesol na úroveň 98,6 % HDP, sa podľa programu stability na rok 2020 očakáva, že sa v roku 2020 zvýši na úroveň približne 115 %. Makroekonomický a fiškálny výhľad je ovplyvnený vysokou neistotou v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19.

⁷ Čisté primárne verejné výdavky pozostávajú z celkových verejných výdavkov bez úrokových výdavkov, výdavkov na programy Únie plne hradených z fondov Únie a nediskrečných zmien vo výdavkoch na dávky v nezamestnanosti. Tvorba hrubého fixného kapitálu financovaná z vnútroštátnych zdrojov je rozložená na obdobie štyroch rokov. Diskrečné opatrenia na strane príjmov alebo zvýšenia príjmov vyplývajúce z právnych predpisov sú zohľadnené. Jednorazové opatrenia na strane príjmov aj výdavkov sú vzájomne započítané.

- (14) Belgicko prijalo v reakcii na pandémie ochorenia COVID-19 a v rámci koordinovaného prístupu Únie včasné rozpočtové opatrenia na zvýšenie kapacity svojho systému zdravotnej starostlivosti, zamedzenie šíreniu pandémie a poskytnutie pomoci tým osobám a odvetviám, ktoré boli obzvlášť ťažko zasiahnuté. Podľa programu stability na rok 2020 dosiahli tieto rozpočtové opatrenia výšku 2,3 % HDP. Medzi tieto opatrenia patrí federálny dočasný systém dávok v nezamestnanosti, náhrada príjmu pre samostatne zárobkovo činné osoby, federálna rezerva určená na výdavky súvisiace s krízou, rôzne regionálne príspevky pre podniky alebo jednotlivcov a sektorové dotácie. Vyčíslenie opatrení znižujúcich deficit sa vo všeobecnosti zhoduje s odhadmi Komisie, keď sa zohľadní rozdielne zaobchádzanie s nákladmi na automatické stabilizátory. Belgicko navyše oznámilo opatrenia, ktoré síce nemajú priamy vplyv na rozpočet, ale prispievajú k zabezpečeniu podpory likvidity pre podniky. Tieto opatrenia sa týkajú federálnych aj regionálnych záruk za úvery pre spoločnosti a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré podľa odhadov programu stability na rok 2020 predstavujú 11,8 % HDP. Zaviedli sa aj odklady platieb daní, najmä pokiaľ ide o dane z príjmu fyzických a právnických osôb a odklad platieb príspevkov na sociálne zabezpečenie, ale program stability na rok 2020 ich nevyčísľuje. Celkovo sú opatrenia, ktoré prijalo Belgicko, v súlade s usmerneniami stanovenými v oznámení Komisie z 13. marca 2020. Úplné vykonávanie týchto núdzových opatrení a podporných fiškálnych opatrení, ktorom bude nasledovať preorientovanie fiškálnych politík na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií, keď to hospodárske podmienky umožnia, prispeje v strednodobom horizonte k zachovaniu fiškálnej udržateľnosti.
- (15) Na základe prognózy Komisie z jari 2020 sa odhaduje, že pri nezmenených politikách bude saldo verejných financií Belgicka v roku 2020 na úrovni –8,9 % HDP a v roku 2021 na úrovni –4,2 % HDP. Predpokladá sa, že miera zadlženosti verejnej správy dosiahne v roku 2020 úroveň 113,8 % HDP.

- (16) Komisia vydala 20. mája 2020 správu vypracovanú v súlade s článkom 126 ods. 3 zmluvy, keďže Belgicko v roku 2019 nedodržalo dlhové pravidlo a plánuje, že v roku 2020 nedodrží prahovú hodnotu deficitu na úrovni 3 % HDP. Z analýzy vypracovanej Komisiou celkovo vyplýva, že kritérium deficitu a dlhové kritérium vymedzené v zmluve a v nariadení (ES) č. 1467/97 nie sú dodržané.
- (17) Belgické orgány prijali v reakcii na pandémiu COVID-19 komplexný balík opatrení na zmiernenie sociálnych a hospodárskych dôsledkov prudkého hospodárskeho poklesu. Na účely nového krátkodobého úveru poskytovaného životaschopným podnikom je dostupná záručná schéma vo výške 50 mld. EUR. Regióny a komunity takisto zaviedli záruky pre preklenovacie a bežné podnikové úvery, podporu likvidity pre podniky vo forme priamych úverov a opatrenia na finančnú podporu podnikov najviac postihnutých krízou spôsobenou pandémiou COVID-19. Splácanie existujúcich hypoték a podnikateľských úverov je možné predĺžiť. Ťažko zasiahnuté podniky môžu využívať dočasné moratórium na konkurzné konanie. V záujme toho, aby čím viac pracovníkov mohlo zotrvať v práci alebo sa do nej vrátiť s cieľom zaistiť kontinuitu činností, sa zaviedli rôzne stimuly. Príspevky na sociálne zabezpečenie a platby daní, ako je daň z pridanej hodnoty alebo daň z príjmov právnických a fyzických osôb, sa môžu v niektorých prípadoch odložiť alebo sa od nich môže upustiť. Federálna vláda zaviedla pre spoločnosti postihnuté krízou spôsobenou pandémiou COVID-19 režim dočasnej nezamestnanosti z dôvodu vyššej moci so zvýšenou úrovňou dávok. Samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých činnosť bola prerušená aspoň počas siedmich po sebe nasledujúcich dní, majú možnosť využiť mesačnú náhradu príjmu. Postupné znižovanie dávok v nezamestnanosti je dočasne pozastavené. Federálna vláda takisto pripravuje dodatočný súbor opatrení na boj proti platobnej neschopnosti podnikov, ako je oslobodenie od dane z príjmov právnických osôb a dane z príjmu fyzických osôb na daňový rok 2020.

- (18) Belgický systém zdravotnej starostlivosti dosahuje v poskytovaní akútnej starostlivosti v nemocniciach dobré výsledky. Pandémia COVID-19 však poukázalo na viaceré nedostatky v odolnosti systému zdravotnej starostlivosti v prípade závažnej krízy v oblasti verejného zdravia. ?Vyplýva z toho, že Belgicko čelí štrukturálnemu nedostatku zdravotníckych pracovníkov, ktorý treba riešiť. Zabezpečenie dostatočného množstva kritických zdravotníckeho materiálu vrátane ochranných prostriedkov, najmä pre zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov v iných ohrozených povolaniach, zostane aj v blízkej budúcnosti kľúčové. V záujme zabezpečenia účinného riadenia zdravotných kríz, ako je napríklad kríza vyvolaná pandémiou COVID-19, bude mať v krátkodobom a strednodobom horizonte stále zásadný význam stratégia v oblasti verejnej zdravotnej starostlivosti, ktorá je plne koordinovaná s politikami v oblasti prevencie a dlhodobej starostlivosti. V tejto súvislosti je dôležitým stavebným kameňom bezproblémová implementácia dohody z medzirezortnej konferencie o verejnej zdravotnej starostlivosti, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby boli zamestnanci nemocníc a príslušná infraštruktúra (federálna právomoc) počas krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 dočasne k dispozícii pre zariadenia dlhodobej starostlivosti (komunitná právomoc).

- (19) Po tom, ako sa v roku 2019 a začiatkom roku 2020 v Belgicku dosiahla rekordne vysoká úroveň zamestnanosti, spôsobila kríza vyvolaná ochorením COVID-19 prudké zastavenie rastu zamestnanosti. Existujúce verejné schémy podpory príjmov v Belgicku, ako napríklad systém dočasnej nezamestnanosti pre zamestnancov a právo na preklopenie prerušenia podnikania pre samostatne zárobkovo činné osoby, poskytujú čiastočnú kompenzáciu za straty príjmu v dôsledku skrátenia pracovného času. Tieto režimy skráteného pracovného času zohrávajú pri znižovaní vplyvu zníženej produkcie na úroveň zamestnanosti významnú úlohu. Napriek tomu sa očakáva v roku 2020 zvýšenie nezamestnanosti na úroveň 7 % a v roku 2021 jej mierny pokles na úroveň 6,6 %. S cieľom predísť tomu, aby sa zvýšenie nezamestnanosti stalo štrukturálnym, bude treba vyvinúť ďalšie úsilie na posilnenie účinnosti existujúcich aktívnych politík trhu práce, ktorá zostáva naďalej nízka, pričom vysoký podiel nezamestnaných, ktorí sa zúčastňujú na aktívnych opatreniach trhu práce, sprevádza nízka úroveň prechodu z nezamestnanosti do zamestnania. Osobitná pozornosť by sa mala venovať zabezpečeniu komplexného prístupu pre tých, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení a ktorí sú pravdepodobne najviac zasiahnutí negatívnymi sociálno-ekonomickými dôsledkami krízy spôsobenej pandémiou COVID-19. Zraniteľné skupiny zahŕňajú najmä osoby s nízkou kvalifikáciou, ľudí s migrantským pôvodom a osoby so zdravotným postihnutím. Daňovo-odvodové zaťaženie práce na všetkých mzdových úrovniach navyše zostáva v priemere vysoké – s výnimkou zamestnancov s veľmi nízkou mzdou (50 % priemernej mzdy). Ide o dôležitú hnaciu silu relatívne vysokých nákladov práce, čo môže mať negatívny vplyv na dopyt po pracovnej sile, najmä pri pracovných miestach s nízkou produktivitou.

- (20) Mobilita pracovnej sily by sa mala prednostne podporovať v odvetviach, kde je výrazný nedostatok pracovnej sily, vrátane sektora zdravotníctva, odvetvia informačných a komunikačných technológií, ako aj technických a odborných povolání. S tým sa budú spájať dôležité potreby v oblasti rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie, a zároveň si to bude vyžadovať zvýšenie úrovne účasti dospelých na vzdelávaní a odbornej príprave, a to aj využívaním období skráteného pracovného času. Existujú obavy, že existujúce schémy stimulov v oblasti odbornej prípravy sa nedostanú k tým, ktorí by z nich mohli mať najväčší prospech, ako sú osoby s nízkou kvalifikáciou, starší pracovníci a ľudia s migrantským pôvodom. Významnou prekážkou sú nedostatočné jazykové znalosti, najmä na dvojazyčnom trhu práce v Bruseli. Komunity prijímajú opatrenia na zvýšenie záujmu o štúdium v oblasti vedy, technológií, inžinierstva a matematiky, ale stále existuje priestor pre komplexnejšie stratégie na uspokojenie budúceho dopytu na trhu práce. Celková úroveň digitálnych zručností je dobrá, ale stagnuje. Medzi mladými ľuďmi, a najmä medzi mladými ľuďmi s nízkou úrovňou vzdelania, je stupeň digitálnych zručností nižší než priemer Únie a v posledných rokoch sa zhoršuje. Pre zabezpečenie prístupu k vzdelávaniu na diaľku je nevyhnutná dostupnosť primeraného vybavenia a internetového pripojenia pre všetkých študentov spolu s potrebnými programami odbornej prípravy učiteľov a mentorských programov. Je to potrebné aj na zabezpečenie toho, aby sa existujúce nerovnosti vo vzdelávacom systéme v dôsledku krízy spôsobenej pandémie COVID-19 ešte neprehĺbili.
- (21) Belgicko prijalo mnohé schémy na podporu likvidity firiem vrátane schémy štátnych záruk na úvery a viacerých regionálnych schém oznámených v medziach dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva počas súčasnej pandémie COVID-19. Efektívna a účinná realizácia takýchto schém, a to aj prostredníctvom sprostredkovateľov, je kľúčom k zabezpečeniu toho, aby ich podniky, najmä malé a stredné podniky (MSP) a samostatne zárobkovo činné osoby, mohli v záujme svojej ochrany a rýchlejšej obnovy využívať. V procese navrhovania a vykonávania týchto opatrení treba zohľadniť odolnosť bankového sektora vrátane sprostredkovateľov.

- (22) Napriek úsiliu vlády predstavuje administratívne zaťaženie podnikov približne 7 miliárd EUR ročne (1,6 % HDP), z čoho sa väčšina vzťahuje na dodržiavanie daňových predpisov a pracovného práva. Rôzne daňové výdavky zapríčiňujú zložitost' daňového systému. Vedenie mzdovej agendy spoločnosti je zložitá, najmä pre spoločnosti, ktoré sa musia vyrovnávať s rôznymi regionálnymi systémami. Podniky čelia čoraz dlhším omeškaniam platieb od verejných orgánov, čo prispieva k zlyhávaniu podnikov a zhoršovaniu podnikateľského prostredia. Vybavenie stavebného povolenia a administratívne postupy zavedenia elektriny a vody trvajú dlho. Proces prevodu vlastníctva patrí k najpomalším a najdrahším v Únii. Vo vstupných požiadavkách v odvetviach remeselníctva/stavebníctva existujú výrazné regionálne rozdiely. Kumulovaný účinok vysokej miery regulácie, vysoké mzdové náklady a nepružnosť pracovného trhu negatívne vplývajú na výsledky maloobchodného sektora. Pravidlá týkajúce sa otváracích hodín v obchodoch, propagácie predaja, zliav a distribučných reťazcov pre lieky bez lekárskeho predpisu majú negatívny vplyv na prevádzkové prostredie maloobchodníkov. Zavádzanie technológie 5G by mohli brzdiť okrem iného prísne environmentálne a zdravotné normy pre ochranu pred žiarením (najmä v Bruseli), ktoré sa v jednotlivých regiónoch líšia, vysoké dane za antény v Bruseli a dlhé lehoty pri udeľovaní povolení na rozmiestňovanie antén. V oblasti platobnej neschopnosti neexistuje pre malé a stredné podniky žiadny osobitný zjednodušený postup mimosúdneho vyrovnania a insolvenčné konania môžu iniciovať len dlžníci. Nedostatočná digitalizácia a nedostatok zdrojov zostávajú pre súdny systém napriek postupnému zlepšovaniu aj naďalej výzvou. Zdĺhavé konania v správnom súdnictve spôsobujú značné oneskorenia v oblasti verejného obstarávania a pri stavebných povoleniach. Kľúčové orgány presadzovania práva v oblastiach dohľadu nad trhom, hospodárskej súťaže a železničnej dopravy nemajú dostatok zamestnancov na plnenie svojich úloh.

- (23) Pokiaľ ide o podporu oživenia hospodárstva, bude dôležité, aby sa prednostne realizovali pripravené verejné investičné projekty a aby sa podporili investície súkromného sektora, a to aj prostredníctvom príslušných reforiem, čo by pomohlo aj pri transformácii priemyslu. Ako sa uvádza v národnom energetickom a klimatickom pláne (NEKP) na obdobie 2021 – 2030, Belgicko má značné investičné potreby v oblasti udržateľnej dopravy, najmä pri riešení otázok preťaženia dopravy a elektrickej mobility. Pred krízou spôsobenou pandémiou COVID-19 ohlásili belgické regióny významné viacročné plány dopravnej infraštruktúry. Uskutočňujú sa veľké investície do prímestskej železničnej dopravy okolo Bruselu, návestí a prístavných a cezhraničných železničných spojení. Významne sa investuje aj do infraštruktúry metra, ako aj električkovej a autobusovej dopravy v Bruseli. V rámci NEKP sa určili aj dôležité investičné potreby v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a flexibilnej výroby elektrickej energie, energetických prepojení, inteligentných sietí, skladovania a energetickej efektívnosti s cieľom splniť európske ciele v oblasti energetiky a klímy, dodržať právny záväzok Belgicka úplne prestať využívať jadrovú energiu do roku 2025 a zrenovovať 80 % fondu budov, ktoré boli postavené pred zavedením energetických noriem. Na rozdiel od relatívne vysokej intenzity súkromného výskumu a vývoja je intenzita verejného výskumu a vývoja stále mierne nižšia než vo väčšine členských štátov s podobnou úrovňou hospodárskeho rozvoja. Belgicko sa vystavuje riziku, že bude pri zavádzaní technológie 5G zaostávať, keďže neplánuje prideliť prvé pásma 5G v rámci lehôt stanovených v právnych predpisoch Únie. Belgické orgány v marci 2020 spustili verejné konzultácie v súvislosti s dočasnými národnými licenciami na dostupné frekvenčné spektrum v hodnote 200 MHz v pásme 3,6 až 3,8 GHz ako dočasné riešenie. Programovanie Fondu na spravodlivú transformáciu, ktorý je predmetom návrhu Komisie, na obdobie 2021 – 2027 by mohlo Belgicku pomôcť vyriešiť niektoré výzvy, ktoré predstavuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, a to najmä na územiach uvedených v prílohe D k správe o krajine na rok 2020. To by Belgicku umožnilo čo najlepšie tento fond využiť.

- (24) Zatiaľ čo odporúčania pre jednotlivé krajiny uvedené v tomto odporúčaní („odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2020“) sa zameriavajú na riešenie sociálno-ekonomických vplyvov pandémie COVID-19 a na uľahčenie oživenia hospodárstva, odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2019 zahŕňali aj reformy, ktoré sú nevyhnutné na riešenie strednodobých až dlhodobých štrukturálnych výziev. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2019 sú stále relevantné a budú sa aj naďalej monitorovať počas celého budúcoročného európskeho semestra. Zahŕňa to odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2019 týkajúce sa hospodárskych politík súvisiacich s investíciami. Všetky odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2019 by sa mali zohľadniť pri strategickom plánovaní financovania politiky súdržnosti po roku 2020, a to aj v prípade zmierňujúcich opatrení a stratégií ukončenia opatrení v súvislosti so súčasnou krízou.
- (25) Európsky semester poskytuje rámec pre nepretržitú koordináciu hospodárskych politík a politík zamestnanosti v Únii, čo môže prispieť k udržateľnému hospodárstvu. Členské štáty vo svojich národných programoch reforiem na rok 2020 zhodnotili pokrok v dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja. Zabezpečením plného vykonávania odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2020 Belgicko prispeje k pokroku pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja a k spoločnému úsiliu zameranému na zabezpečenie konkurencieschopnej udržateľnosti v Únii.
- (26) Úzka koordinácia medzi hospodárstvami je v hospodárskej a menovej únii kľúčovým predpokladom pre dosiahnutie rýchleho oživenia po kríze spôsobenej pandémiou COVID-19. Belgicko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo zabezpečiť, aby jeho politiky boli aj naďalej v súlade s odporúčaniami pre eurozónu na rok 2020 a koordinované s politikami ostatných členských štátov, ktorých menou je euro, pričom by sa malo zohľadniť politické usmernenie Euroskupiny.

- (27) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2020 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Belgicka, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2020. Zároveň posúdila program stability na rok 2020, národný program reforiem na rok 2020 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny adresované Belgicku v predchádzajúcich rokoch. Komisia zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Belgicku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie pre budúce vnútroštátne rozhodnutia.
- (28) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2020 a jej stanovisko⁸ je zohľadnené najmä v odporúčaní 1,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko v rokoch 2020 a 2021 prijalo opatrenia s cieľom:

1. prijať všetky potrebné opatrenia, v súlade so všeobecnou únikovou doložkou Paktu stability a rastu, potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie COVID-19, udržanie hospodárstva a podporu následného oživenia. Keď to hospodárske podmienky umožnia, uskutočňovať fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby, a zároveň zvyšovať mieru investícií. Posilniť celkovú odolnosť systému zdravotnej starostlivosti a zabezpečiť dodávky kritického zdravotníckeho materiálu.
2. Zmierniť vplyv krízy spôsobenej pandemiou COVID-19 na zamestnanosť a na sociálnu situáciu, a to najmä presadzovaním účinných aktívnych opatrení na trhu práce a podporou rozvoja zručností.

⁸ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

3. Zabezpečiť účinné vykonávanie opatrení, ktorých cieľom je poskytovať likviditu a pomáhať tak MSP a samostatne zárobkovo činným osobám, a zlepšiť podnikateľské prostredie. Prednostne realizovať pripravené verejné investičné projekty a podporiť investície súkromného sektora zamerané na podporu oživenia hospodárstva. Zamerať investície na zelenú a digitálnu transformáciu, najmä na infraštruktúru pre udržateľnú dopravu, čistú a efektívnu výrobu a využívanie energie, obehové hospodárstvo, digitálnu infraštruktúru, ako sú siete 5G a gigabitové siete, ako aj na výskum a inovácie.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*
